

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.

Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого люду — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.

Видає Стіваришени "Українських Робітничих Вістей".

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

ПРИРОДА КАПІТАЛІСТІВ РІЖНИХ КРАЇН.

І ДОМА З ГОЛОДУ ЗДИХАЙ І З ДОМУ НЕ ВИТЗДНАЙ.

Такі гасла видавничу капіталісти ріжних країн у відношенні до робітників своєї країни. Капіталісти дуже не люблять робітників, але стараються не випустити їх зі своєї держави. Для чого у них й кордон.

Вже давніше повідомлялося на сторінках "У.Р.В." про те, що коли-б хотів вийти з Польщі до Америки, мусить купити собі дозвіл за 100 доларів. Інакше польсько-шляхетська влада не випустить його з країни.

В Польщі страшна криза. Внаслідок цього величезне безробіття і зубожіння робітничих і селянських мас; внаслідок цього часті повстання, заворушення, революційні вибухи і пролив робітничо-селянської крові.

Коли взяти окуповані польською владою українські, білоруські, литовські і німецькі землі, то крім економічного, політичного і соціального гніту, там панує ще й дика сваволя національного гніту польської шляхти над так званими "національними меншостями", які на тих землях фактично становлять національну більшість.

Цей гніт польської шляхти і економічна криза Польщі, природно, примушують трудове населення ріжних національностей шукати захисту і куса хліба поза кордонами Желікополітей.

Здавалось би, що може мати проти цієї польської шляхти? Вона повинна-б радіти, що збудеться з країни певної частини небажаних елементів, що широким дозволом для виїзду працюючих за кордон, вона позбудеться частини безробіття і впливаючих з нею революційних заворушень.

Та не тільки так здається. На ділі воно зовсім не так. Для шляхти, як і для буржуазії взагалі, безробітні потрібні дома для того, щоб мати резерву голодних жодудків, які можна широко використовувати для поборювання страйків, для зниження заробітної платні робітникам, для продовжування годин праці. А для здешування заворушень — шляхта має військо, поліцію, жандармів і десятки тисяч ріжних явних і тайних агентів-шпівнів та провокаторів.

Спитаєте: удержання цієї великої армії вимагає великих коштів? Так, вимагає. Але ж ці кошти поповнює ціле населення держави, або іншими словами — само трудове населення власними коштами, які кожна буржуазна влада здирає з нею у формі податків, утримує на свою голову цю армію війська, поліції і жандармів. Власними грошми платять трудове населення цій армії за те, що вона його бе.

Маючи цю вірну собі армію, утримувану не за свої кошти, польська шляхта не боїться заворушень (до якогось часу) і не випускає з Польщі за кордон ні робітників, ні селян. Але що в Польщі влада "демократична", вона не може цілковито забронити виїзд за кордон, то встановлює на людей мито. Звичайне мито, як на якусь річ: хочеш вийти за кордон? — заплати 100 доларів.

Чи багато є тепер в Польщі (включаючи й окуповані нею українські й інші землі) робітників і селян, що зможуть заплатити по 100 доларів за право виїзду за кордон? Певна річ, що ні. Це можуть зробити тільки заможні люди. Отже ця оплата спрямована лише проти найбільшої верстви робітництва й селянства. І ми знаємо випадки, де люде з Канади вислали шифарти своїм знайомим до Галичини і з шифкартами вони не можуть вийти, бо не мають 100 доларів, щоб заплатити за право виїзду за кордон.

І В НІМЕЧЧИНІ ТАКОЖ ТЕ САМЕ.

Друга країна, що переживає, завдяки аліантській демократії, ще гіршу економічну кризу, чим Польща, є Німеччина. Колись багата, культурна на цілий світ країна, Німеччина нині є великою "культурною" жервочкою. Але тому, що ми марксистів, то дивимось на ту Німеччину-жервочку марксистськими очима і бачимо, що та жервочка якось двобача: один бік її в лахміттях, змучений, безсилый, вкритий кровавими ранами, а другий в шовках, гладкий, пикутий, вкритий золотом і брилянтами.

Це значить: німецькі капіталісти навіть на останній кризі нажили мільйони, мільярди золотих марок, а робітники, селяне, дрібні і середні торговці зубожіли до крайності, як говориться, до-ніхуди.

В Німеччині тепер найбільше безробіття, чим в якихсь інших державах. Внаслідок цього ні в одній країні не було за останні роки стільки кровопролиття на ґрунті класової боротьби, як в Німеччині. Кілька разів здавалося, що пануванню капіталістів в Німеччині приходить остання година. Та й тепер Німеччина живе, як на вулкані.

Природно отже, що таке розсудливе становище примушує німецьких робітників, селян і тих дрібних підприємців, що скоїлися до низин пролетаріату, шукати куса хліба поза кордонами Німеччини.

Починається еміграція закордон, переважно в Америку. І от берлінська газета "Форвертс" подає за урядовою статистикою, що в 1923 році з Німеччини виїхало за кордон 115,416 осіб. Вихали головні молоді, здорові робітничі сили в віці від 17 до 30 літ. З них 51% припадає на мушці, решта на жінок. В 1923 році через самі німецькі порти виїхало з Німеччини 48,078 жінок.

І німецькі капіталісти залякалися цієї еміграції гірше, чим наслідки безробіття, та заставили соціал-демократичного президента своєї республіки, Еберта, видати декрет, після якого, кожний, хто хоче вийти за кордон, має заплатити 500 золотих марок. Так, 500 золотих марок! Це просто казочка для німецького робітника і селянина, про яку він не може й мріяти.

І чого-ж так залякалися німецькі капіталісти? Аджеж один буржуазний німецький професор недавно заявив, що "Німеччина має 20 мільйонів зайвих людей", тобто має 20 мільйонів людей, для яких нема в Німеччині ні місця, ні праці, ні хліба, які примушені примрати повільною голодовою смертю.

І німецькі капіталісти це знають, і вони не хочуть випу-

стити навіть маленку... цих тих "зайвих людей" за кордон, бо на їх нужді й голоді вони будуть свої багатства, свій до-бробут.

А КАНАДІЙСЬКІ КАПІТАЛІСТИ ВЕЗУТЬ ДО КАНАДИ НОВИХ "ГОСТЕЙ".

А поспробуймі заглянути в зуби канадійським капіталістам та порівняти їх демократичну природу з природою польської шляхти та німецьких гер'ів.

Ось вже кілька років в Канаді тягнеться велика економічна криза, а з нею і велике безробіття. Ця криза не лише не зменшується, але з кожним роком, з кожним місяцем зростає і то як на індустріальному, так і на агрикультурному фронтах. Якщо попередні роками безробіття переважно збільшалося на зиму, а зменшалося на літо, то цього року воно не лише не зменшилося в літні місяці, але ще й зросло. І нема вигляду на зменшення його навіть підчас зими.

Фармерство також з кожним днем убожіє, і не будучи в силі знести тигарів — моргевів, довгів, такс — втікає в міста, залишаючи фарми.

І що-ж роблять канадійські капіталісти? Вони везуть до країни нову імміграцію.

Певна річ, що ми, робітники і фермери, не можемо мати нічого проти, щоб наші вимушені голодом і утисками європейські брати наїшли тут собі притулок. Та-ж тут країна велика і може вживити ще мільйони людей! Однак ми дивимось ще з другого боку і питаємо: для чого капіталісти везуть тих людей сюди? Чи для того, щоб дати тим людям притулок та ко-лолізувати ними незаселені простори Канади, чи для того, щоб мати дешеві руки, щоб вжити їх як зброю для наступу на місцеву робітничо-фармерську класу?

Бачимо і знаємо з досвіду. Заїздорозжні компанії везуть сюди емігрантів з підписаними контрактами, що вони ма-дуть тут відпрацювати їм по дуже низькій ціні подорож до Кана-ди. Це тоді, як тут десятки тисяч робітників блукають без робо-ти.

Далі нам кажуть, що сюди везуть фермерів-колоністів та фермерських робітників. А тимчасом старі канадійські ко-лоністи втікають до Мексики, фермери зрікаються своїх фармів та втікають на секцію. А місцеві, навіть досвідчені фермерські ро-бітники не можуть дістати роботи на фармах.

А одночасно величезні спірафки і годсонбейські земельні обшари вимагають колонізації, але для них треба та-ких колоністів, які-б мали десятки тисяч доларів в кишенях. А ті "колоністи", яких спроваджують сюди капіталісти з Єв-ропи, мають в кишені дулі, а не гроші і ними Спіар "колоні-зує" свої секції та екстра-генки, наганяючи з роботи старих робітників, бо привезені "колоністи" мусять працювати за дешеву платню і при гірших умовах.

Канадійські капіталісти, користуючись з тяжкого положе-ня робітництва і селянства Європи, везуть їх сюди не в "го-сті", але для того, щоб їх дешевими руками знецінити пра-цю робітників і фермерів цієї країни.

Бо природа капіталістів як в Польщі, Німеччині, так і в Канаді — однакова: нажити багатство коштам нужди і визиску працюючої класи.

Волінець.

ПЕРША ЖЕРТВА.

Минуло десять літ з того дня, коли стрілами наймача французьких імперіалістів за-бито славного провідника французької буржуазії. Імпе-ріалістам потрібно було зам-кнути могутні уста цього на-родного трибуна, позбавити його можливості руйнувати їх імперіалістичні плани.

І буржуазія підслала своїх брудних наймитів з наказом убити Жореса. І ті убили його 31-го липня 1914 р., перед са-мим проголошенням мобілі-зації.

Пройшло десять літ. Робіт-ництво всього світу понесло ненавернені втрати у імпері-алістичних війнах й багато чо-го навчилос. А міжнародні імперіалісти мало чого на-вчилися — хіба лише готува-лись до кривавої бойні. Бо во-ни й тепер мріють про нові війни, про нищення мільйонів робітників та селян. Батьків-щина Ж. Жореса, буржуазна Франція й тепер ще витрачає народне майно; витрачає о-станні соки виснажених тру-дящих мас на ліпше озброєння, на збільшення війська.

Але цього буржуазним пра-вителям Франції мало. Знуща-ючись над ідеями Жореса, над справами, за які він боровся, буржуазні правителі хочуть ще знущатись і над прахом Жореса. Ті, що винні в смерті народнього трибуна, тепер лицемірно вклоняються його прахові й хочуть перенести його до Пантеону, поховати його поруч з "безсмертними" буржуазними прислужниками "Третьої республіки". Таку по-станову про перенесення остан-ків Жореса виніс буржуазний французький уряд Ерріо. Біль-шої образи для пам'яті сла-вног вождя французького про-летаріату годі було-б вигла-дити найлютішим ворогам про-летаріату.

Хай знущаються. Пролетарі-ят Франції та й всього світу згадає ім'я знущання й від-платить за них. На спробі буржуазії викликати нові ім-періалістичні війни, пролетарі-ят відповість горожанською війною проти імперіалістичних гнобителів.

Василь Роленко.

РАДЯНЬСЬКА ВЛАДА І УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА.

Коли візьмеш до рук радян-ську газету, і вичитаєш про- розвиток української ку-льтури на Україні; то зараз тобі перед очима ста-ють "жидівські Іванки" в Кана-ді. За "Іванками", звичайно, десь в далечині сновидіють у-країнські патріоти... один хвіст яких десь потрошки шпівнює, потрошки спекулює, в міжчасі студіює релігійні йосафато-мо-гилянські справи, а другий хвіст спеціалізується в банди-тизмі по всім правилам бан-дистського мистецтва.

Тоді вже не втерпиш. Тоді наче якась надприродна "жидівсько-іванківська" сила за-ставляє тебе писати.

Пиши — каже вона. — Як умієш, так пиши, тільки пиши. Не мовчи, бо цим по-повнюєш злочин. Будь-же, до-стань "жидівським Іванком".

Озвни маску з тих "ширих-У-країнчиків", що... Та й вже вище казав "що". Виходить, що хто цю вла-ду попірає і обороняє — того "жидівським Іванком" патрі-отизм називають.

А далі нема ціяого. Пустка. Хоч поспити в патріотичній душі. При таких обставинах мимоволі наплюєш на "патрі-отизм" і підеш в бандитизм. Чистий, щирый, кримінальний з революверами, масками, мо-тузками...

Бо такий вихідний пункт культуриництва "ширих". А "Іванки", та шей "жидів-ські Іванки", такі вони й є. А влади їх радянську вже й професори з "ширих" почина-ють хвалити, починають її слу-жити, починають навіть перед-не висловлюватись.

А влада та радянська збирає на Україні все, що є культур-ного, що є найкращого в укра-їнського трудового народу, все, що у него арабували пани, під-панки, їх пахолки, рідні бан-дисти з широкою "патріотичної" дороги — збирає ці культурні перлини і несе назад до того народу.

Несе і каже:

— Дивись! Твоє?

— Моє!

— То-ж на тобі його.

Ви, читачу, скажете, що не розумієте в чім річ, що це я-кась філософія? Гарзд. Ми зараз приступимо, до ясного, арозумілого.

Ходімо. Ось "Література, Наука, Мистецтво", тижденьний додаток до харківських "Ві-стей" з 13. липня.

А там на четвертій сторінці чотири коротенькі вістки. Ось вони дослівно.

ЗІБРАННЯ НАРОДНОЇ МУЗИЧНОЇ ТВОРЧОСТІ.

У відділі мистецтв було засухоно доклада українського музично-етногра-фічного відділу Української Академії Наук, К. Кайко. Ухвалено-вжити за-ходів до збирання народних пісень на Україні.

"ДУМКА" І "ДУХ" ЛЕОНОВИЧА.

Капеля "Думка" і Державний Укра-їнський Хор ім. Леонтовича зараз га-стролюють (роз'їжджають) по Укра-їні. Їх скрізь добре зустрічають. "Дум-ка" має значний матеріальний успіх. Хор Леонтовича виступає виключно серед робітників і селян. Відділ ми-стеств одержав мимало листів з по-дякою від робітників та селян.

ДЕРЖАВНА ДРАМА.

Відділ мистецтв ухвалив перевести театр п. н. "Державна драма" цілком на державні кошти, щоб дати украї-нському театрові нормальні матеріаль-ні умови і піднести його художній рі-вень. Запропонується до театру най-кращі художні сили. На режисера за-прошено Терещенка і на окремі ви-стави Глаголіна.

КОБЗАР КУЧУГУРА.

Відділ мистецтв запросив для обслу-говування селиських будинків спіло-го кобзаря Івана Кучугура-Кучерена. Він попередньо був учителем музики в музичному інституті ім. Лисенка. Те-пер Кучугура виїхав на обідку по Україні.

Так робить радянська влада, бо вона є влада працюючих. Такого не робить ніяка інша влада на світі.

І "жидівські Іванки" в Кана-ді горді, що вони стоять за та-кою владою.

Мусій.

НА ПЛЕНУМІ ВИКОНКОМУ КОМІНТЕРНУ.

Доклад тов. Мануїльського по італійському питанню.

Дня 12. липня відкрився в Москві поширений пленум Виконкому Комінтерну. Тов. Мануїльський зробив доклад від імені комісії по італійській справі, зазначивши, що У. конгрес заявив певну позицію в справі злиття компартії Іта-лії з фракцією італійської со-ціалістичної партії, яка стоїть за прилученням до III. Интер-націоналу.

Перед нами стоїть завдання здійснити це злиття, що озна-чає об'єднання найкращих ре-волюційних елементів італій-ських робітників. Представи-ли всіх тедей, що існують в і-талійській партії, виступили з заявами про згоду з постано-вою комісії. Виконком ухва-лює пропозицію комісії.

Доклад тов. Міцкевича по польському питанню.

Докладчик в польській спра-ві, тов. Міцкевич, заявляє, що між провідною групою поль-ської партії та низкою робіт-ників існують суперечки. Провідна група підтримувала праві ухили, не виявляла рево-люційної ініціативи, виявила нездатність провадити на практиці лінію Комінтерну. Тому то пропонується надісла-ти до польської партії від іме-ни Комінтерну отвертого листа з зазначенням помилок попе-реднього ЦК. партії та скла-кати надзвичайну партконференцію. Пропозицію ухва-люється.

Потім на пропозицію Бела-Куна вибрано комісію для о-статочного вирішення справи про злиття обох фракцій угор-ської партії. Національно-ко-

мову до брошур Троцького без відома партійної органі-зації. Комісія пропонує викло-чити Суварина з партії та упо-важити французьку компар-тію порушити на VI. Конгресі справу про прийняття Суварина назад до партії в разі його лояльного поведіння. Про-позицію ухвалюється всіма перлини і несе назад до того народу.

ЧЕРВОНІ ІСКРИ.

В Кракові (в Польщі) су-дять повстанців — революцоне-рів. Склад суду такий: одинай-цять помічників та власників будинків (в місті), один фабри-кант і двох банкових службов-ців.

Чуєш робітнику, хто судить твоїх товаришів. Коли чуєш, то-ж не забудь який суд ти ма-єш встановити, коли прийдеш до влади.

По такому такій суд повинні встановити робітники, коли бу-дуть судити помічників і фабри-кантів: одинайцять робітників та тих, що не мають хати, один що за часів капіталістичної си-стем не мав де перенаті і двох безробітних...

Підсудний в краківській про-цесі Мартин Клібан, еторок фільварку, розскажує суду, що думав-ноєвські селяне підча краківського повстання. Він о-повідає:

— Селяне казали, що треба поістити генерала Чекела во-воду Голіського і прем'єра мі-ністрів Вітоса.

— Про повнішення прем'єра Вітоса казали самі лише селя-не — додає підсудний Клібан.

Публіка сміється.

— Нічого смішного — каже голова суду.

Іспраді "нічого смішного". Вітос був селянським прем'є-ром, то-жому-б селяне не мали права казати, що його треба по-істити?

Польща "вирішила" націо-нальне питання. "Якщо сорок батьків вимагатимуть викла-дання укр. мовою в школах в Га-лицині, чи будирьською в Біло-русі, тоді заводиться рідна мо-ва для учнів.

Такий закон ухвалив поль-ський сейм. Але що станеться з такими сміливими 40 батька-ми, що такого захочуть, — над-тим сейм не застановився.

Замітка: Якщо в тій самій школі 25 польських батьків за-жадають викладання двома мо-вами, то викладається двома...

А якщо 25 польських батьків зажадають, щоб викладати ли-ше польською мовою, то так і буде. А якщо один "поважний" польський батько зажадає, щоб дати 40 українським батькам, по 25 буків за їх жадання, то... ой, ой, ой!

На ніякій мові цього не висло-виш.

В Польщі платять вже зуба-ним податок. Лікар з Городищ каже, що він вже витягнув тром особам зуби, бо не мали чим заплатити податку...

Коліс були ті люде в Канаді і постав-ляли собі золоті зуби. Тепер в "рідному краку" повилили і віддали державі за податок.

Нема то такі по вітчину. Те-пер треба, буде співати: "зуби й тіло ми положим за панські податки"...

Кукурленко.

Кожний класово свідо-мий робітник повинен пе-редплачувати і читати робітничу газету

The WORKER

Офіційний орган Кому-ністичної Партії Канади.

Передплата на рік зино-сить \$2.00, на піврік \$1.00.

Зашліть передплату таки-ше нині!

Адреса:
THE WORKER,
Room 301, Tyrrell Bldg,
95 King St. East,
Toronto, Ont.